

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 574/2017-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. novembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Križanom, Koceľova 2, Nitra, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 21 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky opatrením Okresného súdu Nitra sp. zn. OS-NR-V-282-1/17-1Tp/385/17 z 27. septembra 2017, návrhom Okresnej prokuratúry Nitra na jeho vydanie a jej vykonaním Krajským riaditeľstvom Policajného zboru v Nitre a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť PaedDr. [REDAKČIA] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. novembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 21 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) opatrením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. OS-NR-V-282-1/17-1Tp/385/17 z 27. septembra 2017 (ďalej len

„opatrenie okresného súdu“), návrhom Okresnej prokuratúry Nitra (ďalej len „okresná prokuratúra“) na jeho vydanie a jej vykonaním Krajským riaditeľstvom Policajného zboru v Nitre (ďalej len „krajské riaditeľstvo“).

2. Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

„Dňa 12.10.2017 boli vykonané domové prehliadky v nasledovných nehnuteľnostiach:

1. v čase od 6:20 do 7:10 hod. v rodinnom dome nachádzajúcom sa v obci [REDAKOVANÉ], súpisné číslo [REDAKOVANÉ] na parcelách číslo [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], katastrálne územie [REDAKOVANÉ] obec [REDAKOVANÉ], vrátane príľahlých priestorov k nemu patriacim, vedených na [REDAKOVANÉ], ktorých vlastníkom je spoločnosť [REDAKOVANÉ], vykonanej na základe príkazu na domovú prehliadku opatrením Okresného súdu Nitra sp. zn. OS-NR-V-294-1/2017-2Tp/389 2017 zo dňa 07.10.2017;

2. v čase od 6:15 do 7:20 hod. v rodinnom dome nachádzajúcom sa v katastrálnom území mesta [REDAKOVANÉ] katastrálne územie [REDAKOVANÉ] zapísaný na [REDAKOVANÉ], parcelné číslo [REDAKOVANÉ] súpisné číslo [REDAKOVANÉ] ktorého vlastníkom je [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], prechodne bytom [REDAKOVANÉ], okres [REDAKOVANÉ] a v priestoroch k nemu patriacich, vykonanej na základe príkazu na domovú prehliadku opatrením Okresného súdu Nitra sp. zn. OS-NR-V-282-1/17-1Tp/386/17 zo dňa 27.09.2017;

3. v čase od 7:50 do 8:11 hod. v byte nachádzajúcom sa v katastrálnom území mesta [REDAKOVANÉ] vchod číslo [REDAKOVANÉ] na [REDAKOVANÉ] číslo bytu [REDAKOVANÉ] zapísaný na [REDAKOVANÉ], parcelné číslo [REDAKOVANÉ] súpisné číslo [REDAKOVANÉ] ktorého vlastníkom je [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a v priestoroch k nemu patriacich, vykonanej na základe príkazu na domovú prehliadku opatrením Okresného súdu Nitra sp. zn. OS-NR-V- 283-1/17-1Tp/387/17 zo dňa 27.09.2017;

4. v čase od 8:20 do 8:42 hod. v byte nachádzajúcom sa v katastrálnom území mesta [REDAKOVANÉ] vchod číslo [REDAKOVANÉ] na [REDAKOVANÉ] číslo bytu [REDAKOVANÉ] zapísaný na [REDAKOVANÉ], parcelné číslo [REDAKOVANÉ], súpisné číslo [REDAKOVANÉ] ktorého vlastníkom je spoločnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a v priestoroch k nemu patriacich, vykonanej na

základe príkazu na domovú prehliadku opatrením Okresného súdu Nitra sp. zn. OS-NR-V-281-1/17-1Tp/385/17 zo dňa 27.09.2017.“

3. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ uvádza dôvody, pre ktoré považuje opatrenie okresného súdu, návrh okresnej prokuratúry na jeho vydanie a vykonanie domovej prehliadky krajským riaditeľstvom za porušujúce jeho základné práva podľa čl. 21 ods. 1 a 2 ústavy:

«Opatrenia Okresného súdu Nitra sp. zn. OS-NR-V-282-1/17-1Tp/386/17, sp.zn. OS-NR-V-281-1/17-1Tp/385/17 a sp.zn. OS-NR-V-283-1/17-1Tp/387/17, všetky zo dňa 27.09.2017, sú všetky zhodne odôvodnené citujeme: „Z predloženého vyšetrovacieho spisu vyplýva, že je dôvodné podozrenie, že mohol byť spáchaný obzvlášť závažný zločin podvodu a že v tomto rodinnom dome/byte a v priestoroch k nemu patriacich sa môžu nachádzať dôkazy, ktoré súvisia s trestnou činnosťou, pre ktorú bolo začaté trestné stíhanie najmä... (vymenované listinné dôkazy)...

Súd návrh na vydanie príkazu na vykonanie domovej prehliadky v tomto rodinnom dome/byte považoval za dôvodný, nakoľko jej vykonanie môže prispieť k objasneniu skutočností dôležitých pre trestné konanie a k odhaleniu páchatel'ov tohto zločinu. Z týchto dôvodov súd vydal príkaz na vykonanie domovej prehliadky.“

Vyššie špecifikované tri opatrenia Okresného súdu Nitra zo dňa 27.09.2017, ktorými súd nariadil vykonanie domovej prehliadky sú nepreskúmateľné. Uvedené odôvodnenie predmetných opatrení Okresného súdu Nitra zo dňa 27.09.2017 neobsahuje žiadnu relevantnú konkrétnu vysvetľujúcu argumentáciu akými skutočnosťami boli naplnené zákonom ustanovené podmienky pre zásah do ústavou garantovaného práva na nedotknuteľnosť obydlia.

Strohý odkaz na vyšetrovací spis a konštatovanie súdu, že jednotlivé návrhy OP NR na vydanie príkazu na vykonanie domových prehliadok v rodinnom dome/byte považoval súd za dôvodný, nakoľko jej vykonanie môže prispieť k objasneniu skutočností dôležitých pre trestné konanie a k odhaleniu páchatel'ov tohto zločinu, nie je v žiadnom prípade možné považovať za náležité odôvodnenie v zmysle ustanovení Trestného poriadku, právnej teórie ani ustálenej aplikačnej praxe, pretože v takomto odôvodnení absentuje akékoľvek

konkrétne označenie dôkazu alebo skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zásah do ústavou chráneného práva na nedotknuteľnosť obydlia.

Ďalej v predmetných troch opatreniach Okresného súdu Nitra zo dňa 27.09.2017 absentuje akékoľvek vysporiadanie sa s ustanovením § 104 a nasl. Trestného poriadku, teda vôbec neobsahuje zdôvodnenie prečo by predchádzajúca výzva na vydanie listinných materiálov a písomností, pre ktorých zaistenie boli domové prehliadky nariadené, bola bezúspešná...

... v zmysle všetkých štyroch špecifikovaných opatrení Okresného súdu Nitra mali byť pri domových prehliadkach zaistené o.i aj cit.: ... ďalšie písomnosti súvisiace so žiadosťami o vyplácanie finančných náhrad... ako aj ďalšie písomnosti, na základe ktorých... mohlo zistiť vlastníkov predmetných pozemkov a výšku ich finančných náhrad za vyvlastnenie pozemkov nezistených vlastníkov... “

V prvom rade uvádzame, že sa jedná o nekonkrétne označenie vecí, ktoré mali byť pri domových prehliadkach zaistené, teda z toho dôvodu by ani nemohli byť zaistené bez vydania nového príkazu. Teda v prípade, že by na základe takéhoto nekonkrétneho označenia veci došlo k jej zaisteniu, by toto zaistenie veci bolo nezákonné.

Navyše pod označením „písomnosti súvisiace so žiadosťami o vyplácanie finančných náhrad“ nie je jazykovým výkladom možné dospieť k inému záveru, ako k tomu, že by malo ísť o prílohu týchto žiadostí, t.j. písomnosti, ktorých označenie je bezpochyby zistiteľné od Slovenského pozemkového fondu... Druhé nekonkrétne označenie „ďalších listín, z ktorých mohli byť vlastníci pozemkov zistení a výška ich náhrad za vyvlastnenie pozemkov“ je nekonkrétne najmä z toho dôvodu, že v ani jednom so všetkých štyroch špecifikovaných Opatrení okresného súdu Nitra neboli žiadnym spôsobom konkretizované žiadne pozemky, ktorých sa písomnosti mali týkať...

Okrem už uvedenej nekonkrétnosti, vágne predmetné druhé nekonkrétne označenie sa navyše snaží označiť neexistujúce písomnosti...

Z troch opatrení Okresného súdu Nitra zo dňa 27.09.2017 vyplýva, že trestné konanie, v ktorých boli opatrenia vydané, bolo začaté uznesením vyšetrovateľa... ešte zo dňa 08.12.2016..

...po príchode sťažovateľovho syna na [REDACTED] v čase ešte pred vykonaním domových prehliadok bytov na [REDACTED] vrátane advokátskej kancelárie o tomto

informoval OČTK aj prítomný zástupca Slovenskej advokátskej komory [REDAKOVANÉ], advokát a podľa jeho tvrdení aj samotná Slovenská advokátska komora v jej písomnom stanovisku, podľa ktorého advokátske spisy sťažovateľovho syna OČTK nemôžu prehľadávať ani zaistiť z dôvodu povinnosti zachovávanía mlčanlivosti podľa § 23 zákona o advokácii a rovnako ho informoval aj o tom, že on sám osobne od skorých ranných hodín opakovane o tomto informoval OČTK.

To, že vo všetkých štyroch špecifikovaných opatreniach Okresného súdu Nitra zhodne označené listinné materiály a písomnosti, pre ktorých zaistenie boli nariadené domové prehliadky, boli a sú súčasťou advokátskych spisov sťažovateľovho syna a súvisia s jeho advokátskou činnosťou vyplýva aj z toho, že medzi označenými listinnými materiálmi a písomnosťami boli výslovne uvedené aj plnomocenstvá udelené sťažovateľovmu synovi ako advokátovi.

Nie je zrejmé, prečo napriek týmto skutočnostiam bolo OČTK navrhnuté a následne vykonané domové všetky štyri prehliadky a prečo OČTK nepostupovali v zmysle právnej teórie, praxe a uznesenia Najvyššieho súdu SK sp.zn. 2 Tdo 29/2014 zo dňa 20.05.2014 a neukončili (teda najmä v časovom poradí prvé tri domové prehliadky) bez ich vykonania.

Je nutné poukázať aj na časovú postupnosť vykonania prehliadok jednotlivých nehnuteľností, z ktorých vyplýva že v nehnuteľnosti - byte nachádzajúcom sa v meste [REDAKOVANÉ], kde je aj sídlo advokátskej kancelárie sťažovateľovho syna a v ktorej sa nachádzajú všetky tie z označených listín, ktoré má k dispozícii sťažovateľov syn, bola vykonaná domová prehliadka až nakoniec, teda tento byt bol podrobený domovej prehliadke ako posledný. Jediným dôvodom uvedeného taktického postupu vykonania domových prehliadok v uskutočnenom poradí, t.j. prečo v tejto nehnuteľnosti bola domová prehliadka vykonaná nakoniec, je ten, že v prípade, ak by v tomto byte bola vykonaná domová prehliadka ako prvá, tak v ostatných troch prehľadávaných nehnuteľnostiach by už domové prehliadky realizované vôbec ani nemohli byť.»

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Opatrením Okresného súdu Nitra sp.zn. OS-NR-V-282-1/17-ITp/385/17 zo dňa 27.09.2017, návrhom Okresnej prokuratúry Nitra na vydanie tohto opatrenia a tiež vykonaním tohto opatrenia Krajským riaditeľstvom policajného zboru v Nitre boli porušené

základné práva sťažovateľa na nedotknuteľnosť obydlia podľa článku 21 ods. 1 a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Opatrenie Okresného súdu Nitra sp.zn. OS-NR-V-282-1/17-ITp/385/17 zo dňa 27.09.2017 sa zrušuje ako nezákonné.

Krajskému riaditeľstvu policajného zboru v Nitre sa nariaďuje odstrániť z vyšetrovacieho spisu vedeného pod ČVS: KRP-76/2-VYS-NR-2017 všetky dôkazy získané vykonaním nezákonnej domovej prehliadky dňa 12.10.2017 a tieto zlikvidovať.

Sťažovateľovi sa priznáva právo na primerané finančné zadost'učinenie vo výške 5.000 Eur.

Sťažovateľovi sa priznáva právo na náhradu trov konania vo výške 312,34 Eur.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania.

8. Podľa § 50 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody.

Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

9. Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konanie osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

10. Ústavný súd konštatuje, že napriek tomu, že sťažovateľ v petite sťažnosti žiada vysloviť porušenie jeho základných práv opatrením okresného súdu sp. zn. OS-NR-V-282-1/17-1Tp/385/17 z 27. septembra 2017, návrhom okresnej prokuratúry na jeho vydanie a tiež vykonaním tohto opatrenia krajským riaditeľstvom, ku sťažnosti predmetné opatrenie okresného súdu nepripojil a taktiež nepripojil návrh okresnej prokuratúry na jeho vydanie.

V prílohe sťažnosti síce sťažovateľ pripojil štyri príkazy na vykonanie domovej prehliadky vydané okresným súdom, a to sp. zn. OS NR-V-281-1/17-1Tp/385/17 z 27. septembra 2017, sp. zn. OS NR-V-283-1/17-1Tp/387/17 z 27. septembra 2017, sp. zn. OS NR-V-282-1/17-1Tp/386/17 z 27. septembra 2017 a sp. zn. OS NR-V-294-1/2017-2Tp/389/2017 zo 7. októbra 2017, avšak je zrejmé, že ani jeden z týchto príkazov (opatrení) nie je tým opatrením, ktorým mali byť podľa petitu formulovaného právny zástupcom sťažovateľa porušené základné práva sťažovateľa.

11. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ prostredníctvom kvalifikovaného zástupcu, ktorý koncipoval samotný návrh ústavnému súdu, s návrhom nedoručil opatrenie okresného súdu, návrh okresnej prokuratúry na vydanie tohto opatrenia a ani žiadny dôkaz o vykonaní domovej prehliadky na základe opatrenia okresného súdu sp. zn. OS NR-V-282-1/17-1Tp/385/17 z 27. septembra 2017.

12. Vo vzťahu k porušeniu základných práv sťažovateľa návrhom okresnej prokuratúry na vydanie opatrenia okresného súdu ústavný súd tiež konštatuje, že sťažovateľ v petite sťažnosti nekonkretizuje spisovú značku a dátum návrhu okresnej prokuratúry ani vydanie opatrenia okresného súdu.

13. V súvislosti s uvedenými nedostatkami ústavný súd pripomína, že tieto nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). V tejto súvislosti ústavný súd už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom“. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

14. Ústavný súd s poukazom na uvedené konštatuje, že sťažnosť vykazuje taký nedostatok náležitostí predpísaných zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. novembra 2017